

Onsdag den 11. marts 2015

P8_TA(2015)0063

Statusrapport 2014 om Montenegro

Europa-Parlamentets beslutning af 11. marts 2015 om statusrapport 2014 for Montenegro (2014/2947(RSP))

(2016/C 316/05)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 19.-20. juni 2003 og bilaget hertil »Thessalonikidagsordenen for det vestlige Balkan: På vej mod europæisk integration«,
 - der henviser til stabiliserings- og associeringsaftalen af 29. marts 2010 mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Montenegro på den anden side ⁽¹⁾,
 - der henviser til resultaterne af tiltrædelseskonferencen mellem EU og Montenegro den 16. december 2014,
 - der henviser til rapport af 22. maj 2012 fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Montenegros fremskridt med gennemførelsen af reformer (COM(2012)0222) og til Rådets konklusioner af 26. juni 2012, hvori det blev besluttet at indlede tiltrædelsesforhandlinger med Montenegro den 29. juni 2012,
 - der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. oktober 2014 »Udvidelsesstrategi og vigtigste udfordringer 2014-2015« (COM(2014)0700) med det tilhørende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene SWD(2014)0301 »Statusrapport 2014 for Montenegro« og det vejledende strategidokument (2014-2020), der blev vedtaget den 19. august 2014,
 - der henviser til konklusionerne fra mødet i Rådet for Almindelige Anliggender den 16. december 2014 om udvidelses- og stabiliserings- og associeringsprocessen,
 - der henviser til erklæringen og henstillingerne fra det niende møde i det parlamentariske stabiliserings- og associeringsudvalg EU-Montenegro den 1.-2. december 2014,
 - der henviser til sine tidligere beslutninger om Montenegro,
 - der henviser til det arbejde, Charles Tannock har udført som Udenrigsudvalgets faste ordfører for Montenegro,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 123, stk. 2,
- A. der henviser til, at Montenegro i øjeblikket er det eneste land i regionen, der åbner og midlertidigt lukker forhandlingskapitler med EU, hvilket er en glædelig udvikling; der henviser til, at denne ledende rolle er at betragte som et øget ansvar, både i en regional sammenhæng og hvad angår udvidelsesprocessen som helhed;
- B. der henviser til, at hvert enkelt kandidatland bedømmes på grundlag af dets egne resultater, og at yderligere fremskridt afhænger af en effektiv gennemførelse af landets reformstrategier og handlingsplaner;
- C. der henviser til, at en holdbar dialog og et konstruktivt samarbejde mellem regeringen og oppositionen er vigtige for at opnå fremskridt i tiltrædelsesforberedelserne og for at sikre borgernes tillid til valgprocessen og de statslige institutioner; der henviser til, at alle politiske kræfter bør fastholde fokus på landets EU-tiltrædelsesproces;
- D. der henviser til, at Montenegro yderligere bør udvikle en solid resultatliste vedrørende retsstatsforhold, som er en afgørende forudsætning for EU-tiltrædelse og for at påtage sig de forpligtelser, der følger med EU-medlemskab; der henviser til, at korruption fortsat er et meget alvorligt problem;

⁽¹⁾ EUT L 108 af 29.4.2010, s. 3.

Onsdag den 11. marts 2015

- E. der henviser til, at civilsamfundet spiller en vigtig rolle i processen med reformer og EU-tiltrædelse;
- F. der henviser til, at spørgsmålet om ytringsfrihed og mediefrihed stadig giver anledning til bekymring; der henviser til, at der har været nye tilfælde af vold mod medier i rapporteringsperioden, omend antallet angiveligt skulle være faldet; der henviser til, at de kompetente myndigheder er nødt til at forbedre efterforskningen og retsforfølgelsen af gamle og nye hændelser og skabe et positivt klima for mediernes frie og uafhængige funktion;
1. glæder sig over de fremskridt, der er gjort i tiltrædelsesforhandlingerne, og bemærker, at der indtil videre er åbnet 16 kapitler, herunder kapitel 23, 24 og 31, og at to (videnskab og forskning samt uddannelse og kultur) er midlertidigt lukket;
 2. tilskynder til, at tiltrædelsesforhandlingerne fortsættes på grundlag af de gennemførte reformer og de konkrete resultater, der er tilvejebragt, især inden for retsstatsforhold, medieklimate og bekæmpelsen af korruption; glæder sig over, at der den 16. december 2014 blev vedtaget en række love i tråd med handlingsplanen for kapitel 23; er af den opfattelse, at fremskridtene i forhandlingerne og den forbedrede strategiske, normative og institutionelle ramme skal følges op af reelle fremskridt i praksis med fokus på gennemførelsen af relevante handlingsplaner og strategier;
 3. glæder sig over den yderligere styrkelse af forhandlingsstrukturene, herunder oprettelsen af Retsstatsrådet; opfordrer regeringen til at styrke koordineringen inden for institutionerne og udvide konsultationerne mellem ministerierne;
 4. gentager, at reformer vedrørende retsstatsforhold udgør kernen i den europæiske integrationsproces og er en afgørende betingelse for fremskridt i tiltrædelsesforhandlingerne som helhed; mener, at politisk vilje stadig er afgørende for at opnå og fastholde væsentlige fremskridt i bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet, som udgør lakmustræsten for retsvæsenets uafhængighed, effektivitet og professionalisme;
 5. bemærker vigtigheden af at sikre, at reformprocessen er inkluderende, med aktiv deltagelse af civilsamfundet, for at opnå de nødvendige fremskridt i forhandlingerne; opfordrer indtrængende til mere aktiv parlamentarisk kontrol i denne henseende;
 6. glæder sig over vedtagelsen af handlingsplan 2014 for styrkelse af den parlamentariske kontrol samt af parlamentets etiske regler i december 2014; understreger, at det er nødvendigt at styrke det montenegriske parlaments kapacitet og følge op på den tekniske rapport, som det vedtog i juli 2013, om det påståede misbrug af offentlige midler til partipolitiske formål, og at det retslige efterspil i denne sag stadig er uafsluttet; anmoder regeringen om at tage de relevante henstillinger fra det montenegriske parlament op til overvejelse og forbedre parlamentets adgang til den relevante information;
 7. er bekymret over, at det stærkt politiserede indenlandske klima har ført til, at det vigtigste oppositionsparti har boykottet nogle af parlamentets møder, nemlig spørgetiden med premierministeren, og at dette undergraver institutionernes demokratiske funktion; opfordrer derfor indtrængende alle politiske kræfter inden for både regeringen og oppositionen til at fastholde fokus på landets EU-tiltrædelsesproces og gå ind i en holdbar dialog og et konstruktivt samarbejde, navnlig i parlamentet; understreger, at stærk politisk vilje er nødvendig for en vellykket gennemførelse og stærke institutioner;
 8. anmoder regeringen om rent faktisk at gennemføre anbefalingerne fra OSCE/ODIHR, Venedigkommissionen og GRECO om valgregler i overensstemmelse med europæiske standarder og bedste praksis, herunder dem om retten til at stille op som uafhængig kandidat, forholdsmæssig offentlig finansiering med henblik på at skabe lige konkurrencevilkår for alle kandidater og om revision af politiske partier; noterer sig, at lokalvalgene blev skæmmet af beskyldninger om valgfusk; understreger, at disse beskyldninger bør undersøges og om nødvendigt retsforfølges af de kompetente myndigheder;
 9. understreger vigtigheden af, at statens og partiernes budgetposter er klart adskilt; glæder sig over den nye lov, der blev vedtaget i december 2014, om finansiering af politiske partier, og opfordrer indtrængende alle politiske partier til at få skabt en resultatliste for den effektive gennemførelse heraf, som navnlig bør sigte mod i væsentlig grad at mindske muligheden for misbrug af offentlige midler; beklager, at vigtige dele af den relevante lovgivning er blevet vedtaget uden konsensus på tværs af partierne;

Onsdag den 11. marts 2015

10. bifalder Kommissionens stærkere fokus på reform af den offentlige forvaltning i tiltrædelsesprocessen; glæder sig over, at fremskridtene er på rette spor i denne henseende, men bemærker, at der kan tages yderligere skridt for at forbedre kvaliteten af lovgivningen og den lokale forvaltning; deler bekymringen over politiseringen af den offentlige forvaltning; opfordrer til, at der gøres fremskridt med hensyn til at forbedre gennemsigtigheden, effektiviteten og ansvarligheden af den centrale og lokale offentlige forvaltning, og til, at deres koordination og koordinationen mellem lokale selvstyrelser forbedres, navnlig i forbindelse med investeringer, projektplanlægning og gennemførelse; finder det afgørende at mangler inden for ansættelses-, afskedigelses- og bedømmelseskriterier, manglende gennemførelse af resultatevalueringer og svage forvaltnings- og tilsynskapaciteter, tackles;

11. tilskynder til en yderligere indsats for at styrke kapaciteten i Ombudsmandens kontor til at håndtere sager om bekæmpelse af forskelsbehandling;

12. glæder sig over den nye strategi for reform af retsvæsenet for 2014-2018 og bemærker med tilfredshed, at den tilhørende handlingsplan stort set er blevet gennemført til tiden, og at den nye offentlige chefanklager er blevet valgt; glæder sig over de nye retlige tiltag for at forbedre gennemsigtigheden i forbindelse med valg af offentlige anklagere; bemærker, at det fremskridt, der er registreret inden for reform af retsvæsenet, fremmede åbningen af yderligere fire kapitler på regeringskonferencen i december 2014; opfordrer til en yderligere indsats for at overvåge og yderligere nedbringe puklen af sager og retssagernes længde og for at forbedre forfatningsdomstolens effektivitet;

13. glæder sig over de fremskridt, Montenegro har gjort med hensyn til gennemførelse af reformer med henblik på at sikre domstolens uafhængighed og øgede effektivitet; er fortsat alvorligt bekymret over utilbørlig påvirkning af domstolens uafhængighed, navnlig hvad angår dommeres og anklageres ansættelse og karriereforløb; understreger, at der er presserende behov for at forbedre udvælgelseskriterierne for udnævnelser og forfremmelser og overholde legalitetsprincippet og princippet om proportionalitet i disciplinærsager; kræver centrale reformtiltag inden for ansættelse, forfremmelse og disciplinærsystemer for dommere og anklagere; bemærker, at nogle af disse problemstillinger skal håndteres gennem en pakke af love om domstolens organisering;

14. er bekymret over puklen af verserende sager ved forfatningsdomstolen, i særdeleshed dem der drejer sig om mulige systematiske krænkelse af menneskerettighederne, f.eks. initiativet med henblik på at undersøge, om loven om mindre forseelser er i overensstemmelse med forfatningen;

15. er bekymret over, at der ikke har været nogen seriøs indsats for at imødegå straffrihed i sager om krigsforbrydelser; tilskynder de kompetente myndigheder til at retsforfølge krigsforbrydelser rettidigt, også på højeste niveau; opfordrer indtrængende de kompetente myndigheder til rent faktisk at efterforske, retsforfølge og straffe krigsforbrydelser i overensstemmelse med internationale standarder og sikre, at dommene håndhæves, og at ofrene har hurtig adgang til domstolsprøvelse og erstatning;

16. er bekymret over, at der — til trods for de betydelige finansielle ressourcer, som internationale donorer har kanaliseret til myndighederne — kun er gjort beskedne fremskridt med hensyn til bekæmpelsen af korruption, som fortsat udgør en trussel for de demokratiske institutioners funktion og stabilitet, retsstaten og den økonomiske udvikling; opfordrer til, at den nationale kommission for gennemførelse af strategien for bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet spiller en mere proaktiv rolle som den centrale koordineringsenhed for bekæmpelse af korruption; understreger, at der er presserende behov for, at regeringen, alle sektorer af det offentlige liv og civilsamfundet deltager mere aktivt og samarbejder effektivt om at forhindre korruption og om at styrke den retlige ramme og beskytte whistleblowere;

17. opfordrer indtrængende myndighederne til at forbedre anklagernes, dommernes, politiets og andre retshåndhævende organers kapacitet og skabe en solid resultatliste over efterforskning, retsforfølgelse og domfældelse på alle niveauer, herunder i korruptionssager på højt niveau; glæder sig over, at der er vedtaget korruptionsbekæmpelseslove, navnlig om lobbyvirksomhed, generelle administrative procedurer og ændringer til lovene om forhindring af interessekonflikter; opfordrer til, at de gennemføres effektivt, således at der bliver mulighed for mere samarbejde mellem retshåndhævende organer og for at forbedre systemet for kontrol med interessekonflikter og formueangivelser; opfordrer Kommissionen til nøje at overvåge gennemførelsen af disse love; finder det vigtigt at styrke institutionerne, så de bliver i stand til at anlægge en mere proaktiv tilgang til korruption, og fuldt ud at inddrage det nye parlamentariske udvalg for tilsyn med Korruptionsbekæmpelsesagenturet, som bør tildeles tilstrækkelige ressourcer; understreger, at manglerne for så vidt angår retsvæsenets uafhængighed og ansvarlighed stadig giver anledning til alvorlig bekymring og hæmmer bekæmpelsen af korruption;

Onsdag den 11. marts 2015

18. opfordrer desuden domstolene til at arbejde mere gennemsigtigt, når der er tale om sager vedrørende korrupsion og organiseret kriminalitet, navnlig ved i dommene at offentliggøre navnene på virksomheder, enkeltpersoner og tjenestemænd, der er involveret i sådanne forbrydelser;

19. bemærker, at hyppige lovændringer kan gøre bekæmpelsen af organiseret kriminalitet mindre effektiv; opfordrer til, at de kompetente myndigheders kapacitet forbedres, navnlig når det drejer sig om at gennemføre komplekse efterforskninger og håndtere vanskelige sager; glæder sig over, at der er foretaget ændringer af straffeloven for at forhindre og overvåge radikalisering og religiøs ekstremisme; glæder sig over den nye straffelov, der kriminaliserer »udenlandske krigere«, herunder jihadister; opfordrer de kompetente myndigheder til effektivt at gennemføre relevante lovbestemmelser for at forhindre og overvåge enhver potentiel trussel mod de montenegrinske borgeres sikkerhed; understreger, at det er vigtigt at bekæmpe alle former for ekstremisme;

20. glæder sig over undertegnelsen af aftalen om strategisk og operationelt samarbejde mellem Montenegro og Europol, de fremskridt der er gjort i forhandlingerne om indgåelse af en aftale med Eurojust, og at de montenegrinske institutioner har opnået observatørstatus i de relevante europæiske retlige netværk; tilskynder til et tæt operationelt samarbejde med relevante europæiske retlige organer, bl.a. om problemet med menneskehandel;

21. bemærker de nylige bestræbelser på at forbedre mekanismerne til høring af civilsamfundsorganisationer (CSO'er) for at opnå større gennemsigtighed i politik og lovgivning i en inkluderende proces; glæder sig over de offentlige drøftelser om ændring af handlingsplanerne for kapitel 23 og 24; anmoder de kompetente myndigheder om yderligere at udbygge stabil offentlig finansiering til CSO'er og en hensigtsmæssig institutionel ramme; glæder sig over, at regeringen har nedsat et nyt råd for udvikling af ikke-statslige organisationer; opfordrer de kompetente myndigheder til at tilpasse den juridiske ramme og praksis for beskyttelse af civilsamfundsaktivister mod de angreb og det had, der efter sigende formidles i visse aviser, og skabe et klima, hvori de kan arbejde uden frygt og repressalier;

22. gentager betydningen af ytringsfrihed som en af Den Europæiske Unions kerneværdier; finder det absolut nødvendigt, at journalister er fuldstændigt uafhængige; er dybt bekymret over den forringede mediefrihed og de ringe faglige og etiske standarder blandt mediefolk i Montenegro; beklager dybt, at der stadig forekommer hændelser, hvor journalister og mediers ejendom angribes; bemærker, at Montenegros regering har nedsat en kommission til at efterforske angreb på journalister; opfordrer indtrængende de kompetente myndigheder til at efterkomme denne kommissions anbefalinger og tilvejebringe en konsekvent resultatliste over retsforfølgelse og domfældelse af gerningsmændene; finder det afgørende at have uafhængige public service-medier med redaktionel uafhængighed og stabil og holdbar finansiering for at uddybe de demokratiske standarder; understreger det ansvar, som alle politiske kræfter og medierne har, for at fremme et klima med tolerance for forskellige holdninger; fremhæver, at offentlige erklæringer til støtte for mediefrihed bidrager til at skabe en atmosfære, der er gunstig hvad angår respekten for og beskyttelsen af journalister; glæder sig over aftalen mellem repræsentanter for medierne om at revidere de faglige etiske regler som et første skridt i retning af at forbedre mediernes selvregulering; finder det nødvendigt, at der vedtages en klar lovgivningsmæssig ramme, der fastlægger reglerne for ejerskab og finansiering af medier;

23. er af den opfattelse, at en gennemsigtig behandling af den totalitære fortid, herunder åbning af den hemmelige tjenestes arkiver, er et skridt i retning af mere demokratisering, ansvarlighed og institutionel styrke;

24. glæder sig over, at loven om forbud mod forskelsbehandling er bragt næsten helt i overensstemmelse med gældende EU-ret; anmoder myndighederne om at tage hånd om de tilbageværende mangler med hensyn til racediskrimination og bestemmelserne om sanktioner; opfordrer myndighederne til at forsyne Rådet for Bekæmpelse af Forskelsbehandling med alle nødvendige finansielle og administrative ressourcer; er — selv om det anerkender visse fremskridt med hensyn til social inklusion og uddannelse af romabefolkningen — bekymret over det høje skolefrafald og den lave andel af romaer ud af det samlede antal studerende; opfordrer til, at man fremmer initiativer, der støtter romabefolkningens boligsituation, sundhed, uddannelse og beskæftigelse samt styrkelse af romakvindens status og uddannelse af kvindelige romastuderende; glæder sig over de kompetente myndigheders indsats for at beskytte LGBTI-personers rettigheder i forbindelse med den anden Pride-parade, som blev afholdt uden forstyrrelser; er imidlertid bekymret over, at angrebene på LGBTI-personer og -aktivister fortsætter; opfordrer indtrængende såvel politiske aktører som civilsamfundsaktører til at bekæmpe den udbredte fjendtlighed og vold mod seksuelle minoriteter, navnlig gennem en indsats for at uddanne og oplyse befolkningen med henblik på at bidrage til en holdningsændring og ved at tilbyde uddannelse til politi, anklagere og dommere;

Onsdag den 11. marts 2015

25. glæder sig over forbedringerne af den retlige ramme for handicappedes rettigheder; bemærker, at der er behov for yderligere foranstaltninger med henblik på at overholde gældende EU-ret; opfordrer indtrængende regeringen til at fremskynde fremskridtene hvad angår handicappedes adgang til bygninger og finder det beklageligt, at størstedelen af de statslige og lokale institutioner, inklusive de udvalgte prioritetsbygninger (såsom parlamentet og domstolene), stadig ikke er tilgængelige for personer med handicap; er stadig bekymret over det høje frafald blandt studerende med handicap i uddannelsessystemet efter grundskolen og efter gymnasiet; bemærker vigtigheden af, at der sikres tilstrækkelig gennemsigtighed hvad angår fonden til professionel rehabilitering og beskæftigelse for personer med handicap og dens udgifter;

26. understreger, at det er nødvendigt yderligere at styrke gennemførelsen af og opfølgningen på love og politikker, der vedrører børn, og sørge for tilstrækkelig kapacitet; opfordrer til, at uddannelseskvaliteten for alle børn forbedres, og til, at man fortsætter med yderligere bestræbelser på at støtte udsatte børn; fremhæver, at det er vigtigt at udvide reformerne inden for retspleje over for unge til også at omfatte børn i forvaltningsretlige, civilretlige eller strafferetlige sager med henblik på at fremme bredere adgang til retlig prøvelse;

27. er bekymret over, at fremskridtene med hensyn til kvinders rettigheder, ligestilling mellem kønnene, kvinders repræsentation i politik og på arbejdsmarkedet og bekæmpelse af vold i hjemmet fortsat er begrænsede; understreger i denne forbindelse det presserende behov for at fremskynde fremskridt med hensyn til kvinders rettigheder, ligestilling mellem kønnene, kvinders repræsentation i politik og på arbejdsmarkedet og bekæmpelse af vold i hjemmet; opfordrer i dette øjemed til bedre inddragelse af parlamentet, et mere struktureret samarbejde med civilsamfundet og forbedring af den institutionelle kapacitet, herunder en forbedring af samarbejdet mellem sociale tjenester og retshåndhævende myndigheder; opfordrer indtrængende til, at ofrenes rettigheder sættes i centrum for alle tiltag, og at der udvises behørig omhu med hensyn til at forebygge, efterforske, straffe og yde erstatning for vold i hjemmet;

28. glæder sig over Montenegros politikker med sigte på at skabe et klima af tolerance og inklusion for alle nationale mindretal; opfordrer kraftigt de montenegrinske myndigheder til yderligere at beskytte Boka Kotorska-regionens multinationale identitet og styrke dens kulturelle og økonomiske samarbejde med de omkringliggende EU-medlemsstater;

29. glæder sig over, at tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed fortsat garanteres og håndhæves; bemærker, at der stadig er spændinger mellem den serbiske og den montenegrinske ortodokse kirke, navnlig angående spørgsmål om ejerforhold; opfordrer til, at der vedtages en ny lov om religiøse samfunds retlige status;

30. tilskynder regeringen til at gennemføre betydelige økonomiske reformer, herunder lovbestemmelser om konkurrencebegrænsende mekanismer, for at fremme konkurrenceevnen og overvinde strukturelle svagheder, løse problemet med den store uformelle sektor og forbedre erhvervsklimaet generelt set; opfordrer til, at den sociale dialog mellem de forskellige partnere styrkes; opfordrer endvidere til, at kapaciteten, herunder til deltagelse i offentlige høringer og til udformning og koordinering af økonomisk politik, styrkes, også for at mindske forskelle mellem regionerne; fastholder, at det er nødvendigt at bekæmpe skatteundgåelse effektivt; er bekymret for, at den lovgivningsmæssige og retlige usikkerhed, bl.a. om licensgivning, skatteforvaltningsprocedurer og kontrakthåndhævelse, kan indebære risici for økonomiske aktører og undergrave Montenegros evne til at tiltrække udenlandske investeringer; fremhæver det presserende behov for at få løst handelstvister med udenlandske investorer, som er af afgørende betydning for Montenegros økonomi; deler bekymringen over manglen på håndgribelige forbedringer af arbejdsmarkedssituationen og det vedvarende høje niveau af ungdoms- og langtidsløshed og opfordrer derfor til aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger;

31. bemærker, at der stadig ikke er tilstrækkelig dialog mellem erhvervslivets to parter, og opfordrer til en yderligere styrkelse af rettighederne for dem, der etablerer nye fagforeninger; glæder sig over ændringerne i arbejdsmarkedsløvgivningen med henblik på at regulere ansattes rettigheder i tilfælde af konkurs; tilskynder regeringen til at fremskynde arbejdet med dens første reformprogram på beskæftigelsesområdet og det sociale område for at få indkredset og tacklet Montenegros centrale udfordringer inden for beskæftigelsespolitik, social inklusion og fattigdomsbekæmpelse;

32. roser gennemførelsen af »Small Business Act« og den omstændighed, at Montenegro er gået med i EU's program for virksomheders konkurrenceevne og små og mellemstore virksomheder (Cosme); opfordrer til, at de offentlige støtteordninger for SMV'er fremskyndes, eftersom SMV'er er en af de førende drivkræfter for økonomisk udvikling;

Onsdag den 11. marts 2015

33. er stadig alvorligt bekymret over forsinkelsen med hensyn til afklaring af konkursproceduren for Montenegros største industriproducent, aluminiumsværket KAP, som er i modstrid med landets forpligtelser i henhold til stabiliserings- og associeringsaftalen (SAA); opfordrer indtrængende regeringen og de involverede parter til at finde frem til en holdbar løsning for KAP, som er i overensstemmelse med statsstøttereglerne i SAA og baseret på gennemsigtighed og retsstatsprincippet;
34. beklager, at Montenegro har ignoreret den cypriotiske domstols forbud mod salget af KAP, og opfordrer Montenegro til fuldt ud at anerkende afgørelser fra EU-medlemsstaternes retlige myndigheder;
35. tilskynder Montenegro til fortsat at gøre fremskridt inden for området miljøbeskyttelse og klimaforandringer ved at styrke den administrative kapacitet, udvikle bæredygtige energipolitikker og fremme en miljøvenlig økonomisk model, der stimulerer investeringer, med henblik på at sikre tilpasning til gældende EU-ret på miljø- og klimaområdet; minder om, at det er nødvendigt at udarbejde en national energistrategi, som tager højde for de mange forskellige vedvarende energikilder og behovet for at respektere naturarven og de områder, der er beskyttet og anerkendt på internationalt plan; opfordrer indtrængende til konsultationer vedrørende grænseoverskridende projekter;
36. opfordrer til langsigtet planlægning med hensyn til turisme langs kysterne og til, at der indføres en solid mekanisme til at forhindre ødelæggelse af miljøet og korrupsion i forbindelse med fysisk planlægning og bygge- og anlægsarbejder;
37. roser Montenegro for dets proaktive deltagelse og konstruktive rolle i regionalt og internationalt samarbejde og i den regionale forsoningsproces; lykønsker regeringen med, at den fuldstændigt har tilpasset sig EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, og tilskynder myndighederne til at fortsætte med at tilpasse landets udenrigspolitiske standpunkt til EU's, navnlig i betragtning af den aktuelle situation med den internationale terrortrussel; lykønsker regeringen med, at Montenegro sammen med Albanien er det eneste EU-kandidatland på Vestbalkan, der ligger helt på linje med EU's holdninger til og beslutninger vedrørende situationen i Ukraine; opfordrer de montenegrinske myndigheder til at optrappe samarbejdet med internationale politiske og økonomiske partnere for at styrke landets modstandsdygtighed over for udefrakommende pres og forsøg på at destabilisere landet og regionen; glæder sig over landets deltagelse i EU's, NATO's og FN's civile og militære missioner;
38. opfordrer alle NATO-medlemmer, og navnlig alle EU-medlemsstater, som er medlem af NATO, til aktivt at støtte Montenegros tiltrædelse af NATO-alliancen for at tilvejebringe større sikkerhed i Adriaterhavsregionen, hvor alle de andre lande allerede er NATO-medlemmer, og derved forbedre den regionale sikkerhed;
39. tilskynder Montenegro til så tidligt som muligt i tiltrædelsesprocessen at tage hånd om de udestående bilaterale problemer med dets nabolande i en konstruktiv naboskabsånd; gentager, at det er nødvendigt hurtigt at få løst de endnu udestående grænsedragnings- og arvespørgsmål med Kroatien, Bosnien-Hercegovina, Serbien og Kosovo; tilskynder til yderligere samarbejde med nabolandene gennem udveksling af erfaringer om tiltrædelsesforhandlingerne; glæder sig over Montenegros observatørstatus i energichartertraktaten;
40. opfordrer indtrængende til, at grænsetvisten med Kroatien snarest muligt løses via en gensidig aftale, og kræver — i tilfælde af at en gensidig aftale viser sig at være umulig — at tvisten afgøres ved Den Internationale Domstol i Haag i overensstemmelse med folkerettens regler og principper;
41. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og medlemsstaternes regeringer og parlamenter samt til Montenegros regering og parlament.
-